

PLIKTRÅDET

Pliktrådet 2022/2023

Förbandsbesöksrapport

Gotlands regemente (P 18)

16 september 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden. Pliktrådet strävar efter att bidra till att förbanden kan utbilda starka krigsförband.

Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Denna rapport delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktion inom Försvarsmakten genom VIDAR. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet.

Pliktrådets deltagare:

Hampus Gillström

Majken Hallbygård

PLIKTRÅDET

Plikträdet 2022/2023

Innehåll

Information om förbundet.....	3
Spontana intryck.....	3
Organisation.....	3
Arbetsmiljö & säkerhet.....	3
Fysisk belastning.....	4
Psyisk hälsa.....	4
Försvarshälsan.....	4
Resor.....	5
Boendemiljö & vistelseutrymmen.....	5
Hållbarhet.....	5
Medinflytande.....	5
Information och mönstring.....	5
Meningsfull fritid.....	6
Soldathem.....	6
Avslutning.....	6

Information om förbandet

P 18 ligger ca 1,5 mil utanför Visby innerstad och är relativt litet till storlek. Arbetet med att expandera är i full gång och inom några år kommer det att finnas nya lokaler som ska tillgodose förbandets behov. Exempelvis ska det byggas både förråd och en matsal då det är två saker som idag saknas inne på regementsområdet. Idag äter de värnpliktiga matlådor som levereras från en herrgård. Lokalerna är nybyggda och därmed väldigt fräscha. P 18 har två kompanier. Det ena består endast av anställda och det andra av 40st värnpliktiga samt några anställda.

Spontana intryck

Under besöket upplevde vi en fin gemenskap de värnpliktiga emellan. Veckan efter besöket skulle majoriteten av plutonen åka till P 7 för befattningsutbildning. Under vårt besök hade plutonen därför sin sista kväll tillsammans på ett tag och Pliktrådet fick delta på vad de kallade den "Sista nattmackan". Där samlades de värnpliktiga i sofforna och åt, skrattade och umgicks tillsammans.

Den övergripande jargongen de värnpliktiga mellan upplevdes bra både från de själva liksom från befälslagets sida. Även jargongen mellan befäl och värnpliktiga upplevdes bra. De värnpliktiga har fått ut den materiel de behöver och inga större brister har konstaterats hos förrådet.

Organisation

På P 18 består värnpliktskullen av en pluton med bärgare, stridsfordonsbesättning, sambandsbefattning och signaltekniker. PB (plutonsbefäl)-eleverna ryckte in på P 7 och kommer ansluta till P18 efter årsskiftet. Efter genomförd grundutbildning på P 18 genomför majoriteten av de värnpliktiga sin befattningsutbildning på P 7 alternativt P 4. Även dessa återansluter till P 18 efter årsskiftet. Plutonen har en plutonchef, en ställföreträdande plutonchef samt ett antal instruktörer. Instruktörer kan dessutom vid behov lånas in från det andra kompaniet bestående av endast anställda. En person sitter på både LMA (Lokalt Medinflytande Ansvarig) och värnpliktskonsulentsbefattningen och har en nära relation med samtliga värnpliktiga.

Arbetsmiljö & säkerhet

Inga större anmärkningar på vare sig arbetsmiljön eller säkerheten. Kvinnorna berättar att de inte får byta från trosor till kalsonger. Med anledning av att trosorna i många fall orsakar skador är detta en säkerhetsrisk. Problematiken har tagits upp på förbandsnämnd och regementschefen har tagit till sig detta och ska försöka få detta att lösas på förrådet. Pliktrådet ser positivt på att problemet är uppmärksammat och ser framför sig att kvinnorna får hämta ut kalsonger i närtid. OTM (Olyckor och Tillbud vid Markverksamhet) -blanketter är lättåtkomliga och de värnpliktiga upplevs ha koll på vad det är för något samt att de ska skrivas om någon skadar sig.

Med anledning av de nya lokalerna är samtliga utrymmen fräscha. Några viktiga funktioner saknas dock inom garnisonsområdet. Exempelvis genomförs ett tvättbyte varje fredagsmorgon en bit utanför garnisonen. Maten körs från en herrgård till förbandet i färdigpaketerade portionslådor med anledning av att P 18 inte har någon egen matsal. I och med att förbandet expanderas och byggs ut kommer dessa funktioner om några år finnas tillgängliga inne på garnisonsområdet.

Fysisk belastning

De värnpliktiga upplever att de inte marschtränat tillräckligt mycket. De menar att detta gjorde att baskerprovet på 4,5 mil blev en stor stegring i belastning. Detta tog Pliktrådet upp med Försvarshälsan som berättade att det inte hade tillkommit in några stora skador kopplat till baskerprovet. Uteblivandet av skador tyder för dem på att den fysiska belastningen stegvis trappats upp på ett fungerande sätt. Pliktrådet diskuterade belastningsstegringen med plutonchefen och kompanichefen. Plutonchefen berättade att det har arbetats med belastningstrappa men att tiden mellan inryck och befattningsutbildning är knapp. Plutonchefen menar att det är en utmaning att på sex veckor ge de värnpliktiga tillräckligt med grundläggande kunskaper för att kunna skicka iväg dem på befattningsutbildningar vid andra förband. Med detta som bakgrund tror plutonchefen att det kommer underlätta då P 18 ges bättre förutsättningar att utbilda sina egna värnpliktiga på plats på Gotland. De grundläggande soldatkunskaperna kommer då kunna spridas ut på en längre tid istället för att begränsas till de sex veckor som det idag är mellan inryck och befattningsutbildning.

Psykisk hälsa

P 18 har i dagsläget ingen psykolog men denna funktioner kommer att tillkomma inom kort. Detta ser Pliktrådet mycket positivt på. Vid behov av psykolog har en civil instans kopplats in. De anställda på Försvarshälsan beskriver att de i vissa fall agerat samtalsstöd med anledning av att det inte funnits någon psykolog på plats. De ser därför mycket positivt på att arbetslaget och kompetensen kopplat till psykisk hälsa utökas för att ge de värnpliktiga stöd efter behov.

Försvarshälsan

Försvarshälsan består av chef, läkare, sjuksköterskor, en fysioterapeut, en administratör och inom kort även en psykolog. De värnpliktiga meddelar att befälen inte ifrågasätter dem när de meddelar att de behöver besöka Försvarshälsan. Dessutom uppskattas att Försvarshälsan ligger nära i sträcka, endast några hundra meter från kasernbyggnaden. Vilket gör det lättåtkomligt. De anställda på Försvarshälsan berättar att de har en kontinuerlig kontakt med befälen samt LMA. Varje fredag genomförs en avstämning där värnpliktigas eventuella skadeläge diskuteras. Detta ger befälen en bild av vilken verksamhet som är lämplig för respektive individ. Under dessa avstämningar delges endast den information de värnpliktiga gått med på att delge befälen.

Försvarshälsan ser ett behov av avsatt tid med befälslaget, helst innan inryck där vi går igenom rutiner, vanliga hälsoproblem, belastningsstegring, kontaktvägar etc. Detta för att optimera förutsättningarna för de värnpliktiga. Svårigheterna med belastningsstegringen beskrevs av plutonchefen under rubriken "Fysisk belastning".

Likt övriga delar av förbandet börjar Försvarshälsan förbereda sig på ökade värnpliktsvolymmer. Nytt för i år är sjukmönstringslappen. Hittills har det fungerat relativt bra.

Attityder & jargong

Pliktrådet ser en bra jargong de värnpliktiga emellan samt även mellan de värnpliktiga och befälen. Troligt bidrar det låga antalet värnpliktiga till det inkluderade klimatet där möjlighet till en närmare relation ges. Stämningen känns familjär. De värnpliktiga berättar att de anställda, bara någon vecka efter inryck, kunde samtliga värnpliktigas namn. Under besöket fick vi från flera håll höra att de

Pliktrådet 2022/2023

värnpliktiga på P 18 upplevs motiverade och drivna. I samtal med huvudförtroendevald bekräftas uppfattningen om att samtliga värnpliktiga verkar må bra.

Resor

De värnpliktiga som inte bor på Gotland får båtresor. De flesta av de som åker med båt bor i Stockholm med omnejd vilket gör att det är enkelt för dem att ta sig hem från båtterminalen. Det diskuteras dock ifall de värnpliktiga ska börja flyga för att få mer tid i hemmet. Detta främst kopplat till att de som är boende på Gotland ska få mer tid i hemmet under befattningsutbildningen som för vissa genomförs på fastlandet.

De värnpliktiga vittnar om att adjutanterna har varit svåra att få tag på. Under Pliktrådets besök reds detta ut. En mailadress som används mellan de värnpliktiga och adjutanterna var felaktig. Förhoppningsvis fungerar denna kommunikation bättre framöver.

Boendemiljö & vistelseutrymmen

På P 18 bor de fyra och fyra i respektive logement. I respektive logement finns fyra sängar samt fyra skåp. Det finns två duschrum och de värnpliktiga har valt att dela upp så kvinnorna använder det ena och männen det andra. I duschrummen finns det en dusch som är helt avskild där man kan låsa om sig och övriga två har draperier. Civila persedlar förvaras i plastlådor under sängarna. Uppehållsrummet, tillika matsal, erbjuder gott om kyl- och frysmöjligheter, skafferier, mikrovågsugn, brödrost, toastjärn samt spis med ugn.

Hållbarhet

Det sopsorteras i köket. Separat påse för pant.

Medinflytande

På P 18 använder de sig av Försvarsmaktens mall för Plutonens timme, om än något modifierad. Plutonens timme genomförs varje vecka. Mötet leds av förtroendevald. Plutonchefen deltar i början och i slutet av mötet i syfte att besvara eventuella frågor. Den första kompaninämnden har i genomförs.

De förtroendevalda och skyddsassistenterna har fått utbildning kring sitt uppdrag, något som inte NVK-representanterna har fått. NVK-representanterna har istället samtalat med två kvinnliga fänrikar. Pliktrådet uppmanar förbandet, genom LMA, kompanichef och plutonchef, att framöver låta NVK-representanterna delta på utbildning tillsammans med de förtroendevalda. Förhoppningen är att detta sätts som rutin från och med nästa utbildningsår.

Information och mönstring

Pliktrådets uppfattning är att de värnpliktiga var medvetna om sina befattningars innebar inför inryck. Plutonchefen vill skicka med att denne dock ser värnpliktiga som kommer till förbandet och inte uppfyller de fysiska krav som ställs på den enskilda individen. Det genererar att det blir ohållbart för såväl berörda individer liksom gruppen. Plutonchefen belyser dock att det har blivit bättre från tidigare år.

PLIKTRÅDET

Pliktrådet 2022/2023

Meningsfull fritid

Under ledig tid har de värnpliktiga tillgång till fordon i syfte att ta sig till affär eller liknande. Det finns en stående körorder med platser de får köra till. I uppehållsrummet finns TV, ett Xbox och ett biljardbord. De har även ett gym och en idrottshall som de får nyttja. Dessvärre har antalet lediga kvällar varit få. Enligt plutonchefen beror detta på att mycket utbildning måste hinnas med innan befattningsutbildningarna börjar på annan ort.

Soldathem

Soldathemmet ligger i Visby innerstad. Med anledning av distansen har soldathemmet tagit aktiviteterna till förbandet. Exempelvis biljardbordet och den basketkorg som finns utanför kasernbyggnaden. Efter basketprovet anordnade soldathemmet middag och godsaker som de värnpliktiga fick ta del av. Dessutom anordnade soldathemmet bowling då de värnpliktiga fick en ledig söndag. Efter Pliktrådets besök kommer även soldathemmet i Visby innerstad stå med på de värnpliktigas stående körorder.

Avslutning

Pliktrådet vill tacka LMA för ett väl planerat besök och för bra vägledning undertiden vi var på plats. Vi vill också rikta ett tack till samtliga anställda som vi träffade under dagen, både de vi mötte under planerade möten men även de vi stötte på i korridorerna. Självklart riktar vi också ett stort tack till de värnpliktiga som tog emot oss på ett fantastiskt sätt. Vi ser fram mot ett fortsatt bra samarbete med P 18!

Tack för ett givande besök,

Hampus Gillström

hampus.gillstrom@pliktradet.se

070-848 59 91

Majken Hallbygård

majken.hallbygard@pliktradet.se

070-848 59 79